СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL Ч. 228. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 30 вересня 1932. VOL. XL. No. 228. Jersey City, N. J., Friday September 30, 1932. THREE CENTS.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА В ЙОНКЕРС

ЙОНКЕРС. — Місцеві американські ґазети подали дуже прихильні згадки про виставу українського народнього мистецтва, влаштовану в „Йонкерс Мюзеюм оф Саєнс енд Арт" у Тревор Парк.

Вони теж подають, що виставу зорґанізовано заходами укр. кат. церковної громади і її пароха, о. Володимира Сполітакевича.

Виставу ту можна оглядати кождого дня до 11 жовтня.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ГОТУЄ ОДІЖ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

НЮ ЙОРК. — Червоний Хрест видав поклик до тисяч жінок, що є членицями цеї орґанізації, взиваючи їх зголошуватися добровільно до шиття одягу, головно для жінок і дітей, що позбавлені засобів до життя.

В той спосіб думає Червоний Хрест зорґанізувати поміч безробітним і потребуючим, даючи даремно одяг яким 263,000 родинам, або 1,315,000 особам. До цього треба буде мати цілу армію робітників-добровольців. Влада відступає Червоному Хрестови даремно 700,000 ярдів матерії. Вартість бавовни, з якої виготовлено матерію, виносить $500,000. Щоби переробити 550,000 ярдів матерії на одіж, треба мати 700 робітниць, котрі працювали би по 6 днів тижнево 10 місяців. Вже з того видно, що Червоний Хрест взявся за велике діло.

КАЖЕ, ЩО ОБИДВІ ПАРТІЇ ВИМИНАЮТЬ НАЙВАЖНІШІ ПИТАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Николас Ботлер, президент Колюмбійського університету, скритикував обидві головні партії за те, що вони не дають відповіди на ті питання, від яких вирішення залежить добробут краю. Він каже, що і Гувер і Рузвелт не дають ясної відповіди в справі тарифи, воєнних довгів і розподілу золота.

Ботлер твердить, що вже сам Гувер признав, що економічна депресія в Америці є відбитком світової депресії. А коли так, то як можна вести далі таку політику, яка відокремлює Америку від світа. Тому саме Ботлер є проти високих тариф.

АРҐЕНТИНА ПРИСТУПИЛА ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

БУЕНОС АЙРЕС.—Арґентина знову приступила до Ліґи Націй, яку вона покинула в 1928 році на знак протесту, що Ліґа не хотіла приняти в свій склад Німеччини нарівні з аліянтськими державами.

НІМЦІ НЕ ПЛАТЯТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Німеччина заявила, що не може заплатити Америці $7,800,000, які винна титулом звороту коштів удержування американської армії підчас окупації Надренії.

ДАЮТЬ ФАРМЕРАМ ПОЛЕКШІ.

ВАШИНҐТОН. — З Білого Дому повідомлено, що президент Гувер згодився дати фармерам мораторію на 75% борґів, затягнених у державній касі на засіви пшениці. З того виходить, що фармери мають заплатити 25% зі своїх довжних рат, а що буде з рештою довгу, вирішить найближчий конґрес.

Отсе рішення президента викликало негодування серед фармерів полудня, які продукують бавовну і тютюн. Вони домагаються теж таких самих пільг.

ОБМІНЮЮТЬСЯ КОМПЛІМЕНТАМИ.

МЕК КУК (Небраска). — Ґовернор Рузвелт, говорячи до 16,000 виборців, заявив, що сенатор Джордж Норис, проґресивний републиканець, є більшим републиканцем ніж Гувер.

Норис, який попирає кандидатуру Рузвелта, віддячився за комплімент, звернений у його сторону, тим, що заявив виборцям, що Америка потребує тепер головно одного, а це, щоб у Білім Домі засів ще раз один Рузвелт.

В БРАЗИЛІЇ ДАЛІ ВОЮЮТЬ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Вже три місячі триває в Бразилії горожанська війна. Федеральні війська приступили тепер до великого наступу і здобули на протязі 48 годин 11 міст.

ЧІЛЄ НЕ ХОЧЕ ПЕРЕПУСКАТИ ВОЄННИХ МАТЕРІЯЛІВ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Між републиками Чілє і Болівією напруження, бо Чілє відмовилося перепускати через свою територію воєнні матеріяли, призначені для Болівії, яка є на воєнній стопі з Параґваєм.

НАЗИВАЮТЬ МАЧАДУ ВБИВНИКОМ.

ВАШИНҐТОН. — Бувший президент Менокал каже, що це Мачадо, теперішний президент, є винуватий за смерть пятьох визначних членів опозиції, яких убито в скритовбивчий спосіб, по варварськи, із звірської пімсти.

Менокал жиє тут як вигнанець з рідної землі.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ ДОПИТУВАЛИ ЯНКА КУПАЛУ.

Свого часу була голосна справа самогубства найбільшого білоруського поета, Янка Купали, і білоруського вченого, Ігнатовського. Оба вони наложили на себе руку, не можучи витримати большевицького режиму.

В останньому числі „Білоруського Дзвона" появилася статейка п. н. „Правда про Купалу та Ігнатовського", в якій є цікавий опис, як ҐПУ допитувало Купалу. Отже ҐПУ має дуже „успішний" спосіб допиту, який називають „конвеєром". Конвеєр — це у новочасних фабриках довгий пас, на якому до поодиноких ґруп робітників підходять частини вироблюваних предметів, котрі треба почерговно обробляти. Новий спосіб допиту полягає на тому, що арештованого допитують по 2 слідчі, які що 2 години зміняються. Слідство йде таким чином без перестанку, доки допитуваний, вимучений тим, що не спав та й самим допитом, в часі якого його переконують, лякають і погрожують розстрілом, не погодиться на все, чого від нього хочуть. Щоби жертва в часі допиту не заснула, спеціяльно призначений червоноармієць або шпигун підбадьорюють її. Коли допитуваний вже аж до непритомности вимучений і на все погоджується, аґенти ҐПУ диктують йому „признання до вини" та покаяння, яке він підписує.

Купалу переслухували без перестанку 36 годин, після чого він „признався та покаявся". Але коли опинився сам у келії та опритомнів і зрозумів, що він зробив, наложив на себе руку. Розбив свої окуляри та склом протяв жили, але аґенти ҐПУ не допустили до смерти.

Ігнатовський застрілився, бо аґенти ҐПУ вимусили від його синів, що вони проголосили прилюдну заяву, яку — очевидна річ — подиктували аґенти, що вони вирікаються батька, бо він не є правовірним комуністом. Ігнатовський сказав після того, що не варто жити, і застрілився.

ТРОЦЬКИЙ ЗАПОВІДАЄ ВІЙНУ.

В німецькій ґазеті „Ді Акціон" Троцький умістив статтю, в якій упевняє, що перебрання ґітлерівцями влади в Німеччині є рівнозначне з війною між Німеччиною і Совітами. Троцький радить Совітам, щоби вони вже заздалегідь були на таку війну готові.

ЗРОБИВ СОБІ ТРУМНУ І ПОМЕР.

Небагато є таких людей на світі, щоби знали про свою недалеку смерть, а ще менше є таких, котрі робили би приготування до своєї смерти. А саме таким чоловіком був старенький фармер у Бозежур, Ман., Джеймс Годкинс. Три дні по тім, як зробив собі трумну, він положився до ліжка і вмер. Годкинс прожив у Канаді 50 літ.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ.

Корабель „Гомерик" з Гвайт Стар Лайн зударився коло порту Санта Круз, на острові Тенерифі, з кораблем „Ісля де Тенеріфе". „Гомерик" не мав шкоди, за те другому кораблеви розбито керму.

ПРУСІЯ МАЄ ЗБОРОНЯТИ ШИРИТИ АТЕЇЗМ.

Національні соціялісти запропонували закон проти ширення атеїзму й вільнодумства. Крім цього всі орхестри мали би подавати державним орґанам спис своїх робітників з поданням, якої вони віри та походження.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ВИБУХУ НА СУБМАРИНІ.

Наслідком покалічень підчас вибуху на французькій субмарині „Персе" помер у шпиталі цивільний інжинір Каро. Отже число жертв вибуху виносить 3 особи.

ПОКАРАНО 21 ДУХОБОРІВ ЗА ПАРАДУ НА ГОЛО.

В Канаді засуджено 12 духоборів на довшу вязницю, а шість на коротшу за участь у параді на голо, яка відбулася в неділю пополудни в околиці Верегін.

Одна жінка й дві дівчини пішли до вязниці в Бателфорд, а девять замужніх жінок випущено по двох днях арешту. Між покараними чотири мають відсидіти по три роки, чотири по два і пів року, а чотири по два роки без одного дня. Шість дістали по 60 днів. Довшу кару дістали ті, що вже давніше парадували й були пущені на волю під умовою, що будуть спокійно заховуватися. Суд відбувся дуже скоро. Разом 31 жінок і 18 мущин були на суді й тих, що були перший раз, пущено на волю з осторогою. Це перший раз примінено в Саскачевані параґраф 205 кримінального закона. Він позволяє судови засудити на три роки вязниці за публичну появу на голо. Силою того закона засуджено в Бритиш Колюмбії 594 духоборів на три роки вязниці.

Великий неспокій запанував у духоборських дистриктах коло Верегін. Протягом останніх двох тижнів згоріло три школи, а в неділю дві стайні й одна церква. Вогні були підложені. Нікого ще не арештовано.

ПОЛІЦІЯНТ СПІЛЬНИКОМ ВЛОМНИКІВ.

Варшавський окружний суд засудив на важку тюрму шайку вломників, які між іншим ограбили касу варшавського старосства. Розправа була цікава тому, що спільником банди був поліціянт Йосиф Потиральський, який тех засів на лаві обвинувачених. Поліціянта видав спільник банди, Френаж. На розправі виявилося, що підчас вломy Потиральський мав застрілити згаданого учасника вломy, Френажа, щоб виказатися відтак перед владою своєю совісністю. Підчас вломy Потиральський дійсно стрілив до Френажа, але куля перейшла мимо. Потиральський був свояком одного з вломників.

„КОРОЛЯ СІРНИКІВ" ЛІЦИТУЮТЬ.

Як відомо, самогубство Кріґера викрило безчисленну низку його фінансових махінацій, якими він заподіяв деяким державам і дуже багатьом людям великі шкоди. Нині „Короля сірників" ліцитують. Оноді продали на ліцитації його літну палату біля Стокгольму. Продали за 50 тисяч корон, хоч Кріґер заплатив за неї 75 тисяч корон.

ЛЕТУНСЬКА ШКОЛА НА КРІВЛІ.

На крівлі одного з великих домів Парижа відкрито на днях летунську школу. Кілька першорядних французьких летунів учать в тій школі початкових летунських відомостей. До науки вживають нерухомих моделів.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОВІДНИК ПОВІСИВСЯ.

Карль Аксельсон поповнив самогубство в своїй стайні в Бингвил, Алберта. Коли Аксельсон не прийшов на снідання, Лусія Пітерсон, донька господині, пішла його шукати. Вона знайшла його тіло повішене на бальку в стайні.

Аксельсон був будобре знаний з його ділань в Лізі Фармерської Єдности й був у звязку зі Злученими Фармерами Алберти. При останніх домініяльних виборах в Атабасці він був номінований фармерським кандидатом від „Злученого Фронту". Відгравав також важну ролю в провінціональних і доповняючих виборах і був знаний як радикальний бесідник у багатьох околицях Алберти.

Минулого року він промовляв на комуністичних мітинґах в Едмонтоні. Він відгравав важну ролю на конвенціях Ю. Ф. А. і був кандидатом на президента цеї орґанізації як суперник Ґенрі Вайс Вуда в 1929 р.

ХОТІЛИ СКИНУТИ СТАЛІНА.

До Берліна наспіли відомости, що 18 визначніших комуністичних лідерів домагались усунення Сталіна з його диктаторського становища в Росії як ґенерального секретаря партії. Вони подали заяву, в якій висвітлили, що діяльність Сталіна привела працюючі, а особливо селянські маси до повної руїни й голоду. Сталін поспішив повернутися до Москви з відпустки й при помочі своїх прибічників переміг опозицію. Тепер він далі ще упертіше старається перевести в життя свою політику.

ТУГА ЗА БАТЬКІВЩИНОЮ.

Підчас світової війни видавав у Швайцарії пацифістичний часопис французький редактор лівого наставлення, Жільбо. В р. 1918 французькі власти засудили його заочно на кару смерти. Він виїхав з Леніном до Петрограду. Але туга за батьківщиною спричинила те, що кільканацять днів тому Жільбо вернувся до Парижа та зголосився до прокуратора. Його арештували. Жільбо заявив, що він всеж таки вірить у справедливість Франції. Але богиня справедливости Теміда може завести Жільбо і на руштування ґільотини.

ЧОМУ МОНАРХІСТИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ В ЕСПАНІЇ НЕ ВДАЛАСЬ.

Щойно тепер доходить до відома загалу, чому монархістична революція в Еспанії не вдалася. Між еспанськими монархістами був зрадник, один полковник. Він був втаємничений у всі тайники акції монархістів і саме в моменті, коли вони мали виступити збройно проти еспанської републики, він їх зрадив, повідомивши про їхні пляни, кого слід.

ПОВСТАНЦІ ЗАХОПИЛИ КІЛЬКА МІСТ У МАНДЖУРІЇ

ШАНҐГАЙ (Китай). — Повстанська акція проти японської окупації Манджурії та проти проголошеної „незалежної" манджурської держави несподівано набрала дуже широких розмірів. Особливо значні успіхи повстанців здовж російсько-манджурського кордону, де вони захопили кілька міст і стацію Манчулі. Повстанці захопили в свої руки яких 100 миль Східно-Китайської залізниці й спаралiжували рух на цілій залізниці. Воєнних і цивільних Японців, що дістаються до рук повстанців, вони вбивають у жорстокий спосіб. Багато Японців шукають собі порятунку на радянській території.

Японське воєнне командування признає дуже загрожуюче становище в Манджурії й готується розпочати широку воєнну акцію для вгамування повстання. Японці кажуть, що повстання зорґанізував бувший ґубернатор Манджурії, який тепер перебуває зі своїм штабом у Пекіні. На нараді японського штабу армії в Манджурії вирішено просити в Росії допомоги для здавлення повстання здовж російського кордону. В цій справі вже виїхала спеціяльна воєнна місія до Росії. Японці будуть уживати всіх сил, щоб не подратувати Росію своїми воєнними операціями здовж манджурсько-сибірського кордону.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРУСУ.

САЛЬОНІКИ (Греція). — Число підрахованих жертв землетрусу на півострові Халькідіс вже досягає 338 трупів. Думають, що не всіх загинувших знайдено. Пять сіл цілковито зруйновані й багато дуже ушкоджені. Кілька тисяч мешканців у районі землетрусу тяжко покалічені. Населення терпить страшну нужду. На місце катастрофи виїхав міністер здоровля та інші представники влади, щоб допомогти жертвам землетрусу.

З горою Афоном комунікація перервана. Але звідти доходять чутки, що там дуже ушкоджено відомі афонські монастирі. Сподіваються дальшого землетрусу, бо вже було легке повторення потрясесення землі.

КРІЗА АНҐЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Мек Доналдови не пощастило вратувати уряду від крізи. Три міністри, сторонники „вільної торговлі", зрезиґнували з уряду. Самюел та Сінклер належать до ліберальної партії, а Сновден до національ-робітничої партії. Він був 40 років найближчим приятелем і співробітником Мек Донелда в Партії Праці аж до виступлення з неї їх обох у минулому році.

Особливо гостру заяву зложив Сновден, уступаючи з уряду. Він напав різко на консерватистів, кажучи, що вони використовують Мек Донелда та коаліційний уряд на те, щоби провести в державі свою політику високого мита й тим остаточно знищити „свобідну торговлю".

В РАДЯНЩИНІ КРІЗА ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ.

МОСКВА (СССР). — Перед радянським урядом є тепер до розвязання три надзвичайно важкі завдання, а саме: 1) перевести державою мобілізацію харчів для прохарчування міст, робітництва, голодуючого селянства та армії; 2) розвиток радянської торговлі і 3) продукувати потрібні для населення фабрикати першої необхідности. Ґазета „Економіческая Жізнь" до цього ще додає збільшення важкої металевої індустрії, а кореспондент ґазети „Ді Ню Йорк Таймс", Дюранті, додає ще збільшення здобування вугля та впорядкування транспорту.

Виконання ріжних плянів радянського господарства відстало так, що часами найнижчі розрахунки не виконані й на одну третину. Транспорт стоїть так зле, що довіз з московських фабрик виробів населенню в районі 50 миль довкола Москви триває 51 днів. Чим далі від фабрик, тим значно гірше стоїть справа. Тепер большевицький уряд шукає „соціялістичного" розвязання неймовірно важких завдань, які стоять перед ним та які викликають крізу.

НОЙРАТ ПОКИНУВ ЖЕНЕВУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Німецький міністер заграничних справ, Нойрат, несподівано залишив засідання Ліґи Націй і виїхав до Берліна. Офіційно пояснюється його відізд необхідністю бути йому на важних засіданнях уряду. Але в дійсности, думають, є якісь інші причини його відізду.

Відїхав він після того, як стало відомо, що Еріо в своїй промові на засіданнях Ліґи Націй не буде порушувати справи зброєння націй.

НАВІТЬ КАТ НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ ПОДАТКІВ У ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — Маєток польського державного ката призначено на ліцитацію за незаплачення ним державного податку. Кат тепер отримує по 15 долярів за кождого ним повішеного. В минулому році він повісив 80 осіб. Але цього для нього мало й він тепер просить уряд: або збільшити йому працю, або дорожче платити за кождого повішеного.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ҐАНДІ ПОБІДНИКОМ.

„Піст аж до смерти", заповіджений провідником індійських націоналістів, Магатмою Ґандієм, для протесту проти пляну виборчих курій, вже покінчився побідою для Ґандія. Побіду можна було предвидіти заздалегідь, одначе побіда могла прийти аж по смерти Ґандія, себто бути тільки побідою ідеї, а не особи. Що справа скінчилася побідою для самого Ґандія, до цього причинився щасливий збіг обставин, а передовсім те, що анґлійський уряд, проти котрого звернена була демонстрація Ґандія, згори чув, що його становище слабе, бо свого часу встановлена ним розслідча комісія виразно заявилася була проти політичного розділювання індійських суспільних кляс.

Побіду для Ґандія можна було предвидіти згори, бо світ звичайно співчуває людині, яка за свою ідею йде на добровільну смерть. Світ часто дає свою симпатію такій людині, навіть коли він не розуміє мотивів ні цілей людини. Поступок Ґандія був чимось небувалим для „західнього" ума, але всетаки цей „Захід" дав йому свою симпатію, бо бачив у його поступку велике завзяття й віддання ідеї.

Анґлійський уряд поступив у цій критичній ситуації тактовно. Він не наставав на свою умову з Індійцями; він не перся на сліпий послух своїм приказам, але зробив те, чого мирне життя в Індії вимагало. Ще раз Анґльосакс показав свій змисл практичности. Тим він ослабив враження, буцімто побіда Ґандія є програною Анґлії.

Не показують такого такту найвищі кляси Індії. Представники цих кляс доручили анґлійському урядови петицію, щоби він стояв далі при розділі Індійців на кляси, щоб далі удержував усвячений традицією розділ індійської суспільности на кляси, щоб далі держав „недоторкальних" далеко від „вищих" кляс, себто відкинув домагання Ґандія. Ця петиція не осягнула цілі, бо анґлійський уряд станув на противнім становищи. Петиція осягнула тільки те, що цілий світ довідався, що не анґлійський уряд піддержує поділ на кляси в Індії, але самі Індійці, і що Ґанді бореться не стільки з Анґлією, скільки зі старою, заскорузлою Індією. Через те побіда Ґандія є не стільки побідою над Анґлією, скільки побідою над Індією, над старою Індією, розідженою клясовими ріжницями.

Коли пригадати, що Ґанді самий походить з „вищих" кляс, то маємо в побіді Ґандія побіду ідеї над ним самим — найбільшу побіду, яку людина може осягнути.

Д-р Остап Грицай.

АНІТА ҐАРІБАЛЬДІ.

Недавно, пишучи в нашім журналі про життя і подвиги італійського національного героя **Джузепе Ґарібальді,** я згадав теж і про його славну дружину **Аніту,** в якої память саме цього року видвигнули в Римі величавий памятник. І я зазначив притім, що на те, щоб гідно оцінити таку виїмкову індивідуальність, як вона, требаб присвятити їй окрему згадку, і то — додам тепер — найрадше в поетичній формі.

Бо і справді:

В ряді визначних історичних постатей Аніта Ґарібальді це одна з тих, що їх преображує сяєво чудно поетичної судьби.

Колижто й де Ґарібальді познайомився з нею вперше, хто вона була, і що саме так потягнуло нашого ватажка до неї? Як знаємо, Ґарібальді в **р. 1834,** отже як двацятьсімлітній юнак, був після невдатного пучу Мацціні в Сабавдії примушений покидати не тільки Італію, але й Европу, і втік до Південної Америки, спасаючись як засуджений на смерть революціонер перед посіпаками лютуючих гнобителів Італії. І знаємо, що тут він поступив у службу републики **Ріо Ґранде до Суль,** що саме в той час вела з тодішнім цісарством Бразилії війну за незалежність. Правда, Ґарібальді міг добути багато лекшого хліба як торговець дрібним крамом у спілці з земляком Розетті, проживаючим у Ріо де Жанейро. Але його вогнистій вдачі важко було згодитись на тихомирне животіння при трівкім, але скучнім жолобі сірої буденщини, і от він тому вкупі з тим Розетті загадав стати в рядах републиканців знову як революційний боєвик, нехайі за чужу справу. Але це не була легка річ. Матеріяльні засоби, якими покищо розпоряджали републиканці, були доволі недостаточні, через що їх борцям доводилось аж надто часто попадати у страшенно трудні положення і наперекір їх хоробрости. А далі — і на суші й на морі тут треба було кроку у крок боротися зі своерідними небезпеками, готованими питомою тим країнам природою. І так відомо напр., що підчас одної виправи шаліюча морська буря розторощила корабель нашого героя на кусні, а цілий гурт його мужви потопила, між ними двох найкращих товаришів Ґарібальдія: хороброго Корнілія і дуже ним любленого Мутру. Пригода, яка після довгого ряду виснажуючих і позірно безцільних боїв важко пригнобила молодого Ґарібальдія і веліла йому вперше почути горе скитальської самоти.

Але саме тут, у темряві того одчаю — раптом блиск Херувима спочутливої любови:

Аніта.

Ґарібальді побачив її вперше при нагоді походу у провінцію **Санта Катеріна,** коли кораблі републики стояли на морі близько побережа, так, що Ґарібальді при помочі далековида міг доглянути гаразд життя в недалекій оселі та її людей. А між ними звернула його увагу передовсім одна дівчина, якої принадна поверховність зробила на нього — без огляду на віддаль — таке враження, що Ґарібальді, не розбираючи довго, дістався човном на побереже, зайшов у хату, де бачив ту дівчину, і стрінувши її вдома, приступив до неї зі словами: — **„Дівчино, ти будеш моя!"** — А вона, вісімнацять-літня донька місцевого осадника, Аніта Рібера, і справді пішла за ним! Вона зробила це, навіть не питаючи про те, хто він, звідкіля і не турбуючись і тим, що суворий батько ладив її за якогось грошевитого бразилійського глитая. Отак є щось з вищого, незбагненого призначення Дантової стрічі з Беатріче в тому першому побаченню Ґарібальдія й Аніти, і щось із непереможного захоплення Петрарки його Ляврою, та щось з невимовно тонкого душевного звязку між Мікельанджельом і Вікторією Кольонна…

—„Тоді — писав Ґарібальді опісля у своїх споминах, присвячених памяти передвчасно, надто передвчасно згаслої дружини — я знайшов утаєний скарб, скарб повний необчислимої дорогоцінности — мою Аніту! — І, щойно після довгих літ потім, ніби вперше тверезим осудом ясуючи чудесну нечайність тієї любови і подружнього звязку з Анітою, слова: — „Дружба — це плід часу, плід, якому до повного дозріння треба іноді й довгих років. А любов — інакше. Любов це блискавка, і, як і вона — дуже часто дитина бурі… Та однаково воно мені, мені, який завжди належав до тих, для яких буря, навіть найгрізніша, це щось багато краще ніж тихомирність життя і мертвота душ…"

І воно просто неймовірне, як швидко й однодушно ті два єства обєднуються на бурхливому шляху великогеройського життя. Як тут молоденька Аніта з кожного погляду, в грозах боїв, в пеклі боевищ, в бурунах гураґанів рівно хоробра, рівно неустрашима, хотілосяб сказати — рівноапостольська, як і сам Ґарібальді, провісник волі.

Бо щойно ось покинувши сферу життєвої заглухлої тихомирности та тієї мертвоти душ, що так тісно вяжеться, а принайменше в небезпеці вязатися з дрібною буденщиною дрібних людей, Аніта ще скорше, ніж Жанна Дарк замінює батьківську хату на боєвий фронт, дівоцьке вбрання на вояцький однострій, а материнський кужіль на лицарський меч. Ґарібальді, правда, прохає її спершу, щоб вона за кожен час, коли він у бою, дожидалась його в безпечному схові. Але вона не слухається. І після того, як він, продовжуючи боротьбу в Санта Катаріна всього з трома кораблями, з нечисленною мужвою та зі скупими останками зброї, намагається вдарити на бразилійську фльоту, Аніта на кораблі скрізь обік нього. Там, де найгустіше падуть кулі, там Аніта з крісом у руках поруч Джузепе, стріляє і палить так завзято і невтомно, що нагадує Наполеонових староґвардійців зпід Маренґо й Австерліц. Коли гарматня куля, що поцілила в чердак, силою свого розгону звалила ряд жовнірів, між ними й Аніту, додолу, вона, скорше ніж усі чоловіки, підводиться з землі і ніби нічого собі — хапає за кріс знову. Коли Ґарібальді, стрівожений хмарою ворожого стрільна, молить її, щоб вона заховалась в одинокому безпечному закутку корабля, вона відповідає, що піде туди, але тільки на те, щоби поваганяти звідтам тих, котрі там сховалися, і вндовзі вона і справді повиганяла боягузів на чердак і боролася під командою чоловіка далі. В бою під **Санта Віторія,** де Ґарібальді розбив дивізію полководця Акунія, вона за ввесь час бою була верхи обік Ґарібальдія, і таксамо як і він, кидалася з конем в найгарячіший розгар боротьби, наражуючись на смерть з одчайдушністю французьких кірасірів у пропамятнім наступі кавалерії під Ватерльо. Але після покінчення бою Аніта тут — як і взагалі на боевищах — доглядала і плекала ранених з дбайливістю сестри жалібниці, не дивлячись на те, що сама вона після кожного бою була силами виснажена до краю.

Тобто:

Геройськість боєвої вдачі не виключала в неї ніяк питомої її жіночій природі тонкости та спочутливости зі стражданням інших. Але геройка Аніта проступає в ціловиді її постаті щораз яскравіше.

Правда — **ми тут,** як і скрізь в історії славних жінок — може не збагнули й не збагнемо ніколи всіх глибів, усіх тайн і останніх спонук жіночої душі в її **виявах на овидах великих** історичних перспектив. Не вловимо може ніколи тих тонких і найтонших меж, де правпервісна стихія жіночої природи переходить у круг свідомої волі, і де вияв тієї волі назверх продирається раптовими зигзаґами з глибин суперечних, необчислимих почувань… І може не легко довелосяб сказати дослідникови психольоґічної сторони історії, чи у випадках, де жінка при боці героя-чоловіка доказує чудес хоробрости, вона тут **лиш йому** служить своєю найкращою силою і лиш **через нього його** ідеї. Чи може воно й тут в найглибших глибинах лиш відрух — відвічної боротьби полів, значить жагуче змагання жінки дорівнати чоловікови і стати співвласницею його влади? Та якнебудь ми й не дивилисяб на такі проблеми, у випадку Аніти Ґарібальді одно певне, а саме: її **незломність** і в найстрашніших небезпеках.

— Геройська жінка — як називали її з подивом навіть бразилійські офіцири.

Після програного бою під **Корітібані,** де Аніта командувала муніційним транспортом, вона, обскочена двацятьма ворожими вершниками, не здається, як усі інші, а, проскочивши з конем понад головами ворогів, шаленим чвалом утікає, і аж коли їй убили коня, попадає в руки противникам, які зрештою приймають її з пошаною. В їх команданта прохає вона дозволу перешукати боєвище за тілом чоловіка, бо в неї думка, що Ґарібальді між поляглими. І розглянувши так на широкій рівнині та на верхівлях кожного трупа, вона, щаслива, що не побачила між ними свого мужа, насмілилась втекти з полону. Її втеча веде непрохідною гущавиною праліса, що вкриває ланцюги й верхи гір **Еспініяссо,** гущавиною з півтисяч-літніх смерек небосяжної висоти і з тростинових джунґлів, повних хижої звірні та їдовитих гадюк. А дотого скрізь тут ще й ворожі засідки, як ось у закутинах Кабекських плаїв, де републиканців вимордовують безпощадно. Анітаж сама одна, безборонна, тоді ще й вагітна жінка! Та хто і що всилі стрівожити душу, якої стихією боротьба на життя і смерть за волю і визволення? День і ніч женеться втікаюча Аніта на пійманім коні крізь праліс і джунґлі, глушами й верхами, під рев бестій і гадюче сичання, назустріч тисячним грозам, навздогін зі смертю. Згодом і сама вже страхіттям між страхіттями, бо коли вона в одну бурхливу ніч серед громів і блискавиць проноситься так з дико розкуйовдженим волоссям поприворожу стежу, то жовніри застигають з переляку. Але їй треба ще пробратися вплав через ріку Каноас, поки вона дібеться до чоловіка, що обозує **в Вакарія,** а ріка широка 500 стіп, а дотого після довгих дощів бурхлива, мов повінь. Нічого, вперед! Вода покриває коня місцями по шию, Аніта почуває, як кінь ледви змагається з підступними чорториями рвучих бурунів, одна хвиля — і ці два на смерть виснажені єства пропадуть у водяних глибах… Але ні — сталеві обійми рук Аніти наче видвигають коня понад глибини, а її голос побуджує його якимось чудесним вогнем. І вона таки щасливо пробралась до чоловіка, тепер, і вдруге, коли вже зі своєю першою дитинкою, синком Менотті, гналась адами околиці **Пікада дас Антас.**

І воно певно, що коли Аніта в р. **1849,** після того, як переїхала з чоловіком до Італії і взяла з ним участь в тодішнім повстанню Італійців, по відвороті Ґарібальдійців зпід Риму — умерла **в Равенні,** то книга її молодого життя була сповнена вщерть такими геройськими подвигами, яким рівних навіть в історії її чоловіка не багато. І може тому не від ворожої кулі згинула вона, а знеможена посвятами всеціло й совершенно. Вона, ще дотого й ніжно любляча жінка й мати, значить — поприі всі тайни її душі, **ідеал жінки-геройки,** над якої життям хотілосяб видвигнути навіки безсмертні слова Беатріче з божеської поеми Данта:

„Любов мені вчинити це звеліла." („Дівіна Комедія", Інф. II, 72).

ШТУЧНИЙ МУЖ.

(Народня казка).

(3)

— Той скарб таки в замку! — крикнув парубок. — Він в замку і ще… не в моїй голові, а в моїм серцю. Тим скарбом є замкова панна. Я її люблю! В моїм серцю огонь любови. В моїм серцю горить. В моїм серцю пожежа!

— Коли так, то ратуйся, хлопче! — сказав його старий приятель. — Гаси ту пожежу. Ось там жерело з гідною, як лід зимною водою. Пхай у воду, не серце, а твою голову! Або й цілий скупайся, бо ціле твоє тіло горить горячкою.

— Мені не в зимну воду лізти. Мені радше під зимну сиру землю, бо замкової панни пастух не дістане. Зразу я гадав, що при твоїй помочи викраду її. Та хочби й викрав, то що мені з того? Така панна не схоче бути моєю, бо я лиш пастух.

Кагукало погадав хвилю і і каже:

— Зразу я дуже здивувався, коли вчув, що тобі забаглося дістати ту панну, бо я на хвилю забув, яка то та замкова панна.

— Як то яка?! — крикнув Стефан. — Прегарна! Така, що перед нею нехай сховається найкраща рожа.

— Не перечу. Я не її красу забув. Я на хвилину забув, що у неї не всі дома. Я забув, що вона неодно бере інакше, ніж беруть розумні люди. Кожній розумній панській дівці забагається пан ще більший, як є, або був її батько. Не виключене, що така, як ся замкова панна, зробить навпаки. Вона, незбагнена. Пробуй щастя. Іди просто до неї, ось так як стоїш, і скажи їй, що любиш її. Може возьме тебе до замку, може й за тобою піде до твоєї шопи, спати на купі сіна.

Чуючи таке, Качор набрав духа; в його душі заблимала надія.

— Хіба, що так зроблю, — сказав. — Я молодий, і вона молода; вона гарна і я не поганий; я маю свою волю і вона не потребує нікого питати дозволу, бо недотепа її вуйко боїться перечити їй. Її другий опікун нею цілком не журиться. Він сидить над ріжними святими писаннями і все те, що роблять живі люди, йому є байдуже. Ще нині піду до неї.

— Не квап, бо вона тобі не втече! — сказав Кагукало. — Справу треба обміркувати, і не робити запоквапно, бо по дорозі до її серця може статися щось таке, що до нього не заідеш. Спершу і я порадив тобі не відкладати. Та я пригадав собі, що доктори казали про її батька. Се, що бувало у її батька, те й у неї мабуть буває.

— Щож таке на неї перейшло від батька? Хіба те, що я вже знаю. Хіба тільки те, що в її голові не теє.

— Про її тата казали те, що кажуть про кождого божевільного. Казали, що у кождого божевільного бувають ясні хвилі. Себто бувають хвилі, коли божевільний є розумний. Отже й у замкової Гальшки бувають хвилі, в яких вона має розум. Як нещастя схоче, що ти прийдеш до неї саме в такій ясній хвилині, коли вона має глузди, то вона тебе вижене з замку, або й прикаже спіймати і на замковій башті повісити. Я не пережив би того, коли би, пасучи товар, мусів призиратися, як на башті тобою вітер гойдає.

— То якжеж мені до неї добиратися?! — крикнув Стефан в крайній розпуці. — Як мені, живучому поза замком далеко від неї, знати, коли в її душі ясна хвиля і коли темна?

— Я тобі вже сказав, що дівка не втече. Тепер вдоволися тільки тим, що її любиш і надійся. Се також розкіш. Решту обміркуємо. Я що днини піду до замку. Буду носити ягоди, гриби, то що. Я й так заскакую до замку, бож відмолоджую того старого дурня. Він також хотів би подобатися дівчині, та боїться виявляти се, бо вона зараз ганьбить його… Як я за що потерпаю, то за те, що вона взагалі не схоче віддатися.

— А то чому? — спитав Стефан. — Хіба, що вона нещасливо залюблена… Може любить такого, що про неї чути не хоче, бо він любить іншу? Може любить жонатого, або якого епископа?

— Не тому, щоби кого вже любила, гадаю, вона не схоче віддатися. Я гадаю, що так може бути тільки тому, бо у неї хибує одна клепка і вона може не годна любити і може не схоче мати мужа…

— Так зле, гадаю, не буде, — думав Стефан. — Про таке божевілля, щоби якась дівка не хотіла віддатися, я ще не чув. Коби тільки Кагукало виміркував, коли до неї можна приступити з таким предложенням, без страху, що дасть гарбуза!

Стефана тішило, що вн тепер неначе той герой в казках, в яких пастухи залюблюються в принцезнах, в царівнах і здобувають їх серця. Гальшка не була царівною і він не був з роду пастухом, та всеж таки він пасе худобу, вона замкова панна. Хоч пропасть не така велика, як між пастухом і царівною, то всеж таки пропасть між пастухом і панею замку, пастух годен перескочити тільки в казці.

Коло замку по його північнім боці ріс корчик троянди. Заслонений замком від південного сонця, хирлявий, чахлий і вялий був той корчик. Сонішний промінь на нього ніколи не падав, отож його пупінки все були знидлі, квіти харлацькі. Одного разу, коли Кагукало і Качор переходили попри той тернистий корчик, Кагукало побачив гарно розвинений квіт рожі.

— Яким способом отсе тут так зацвило? — Кагукало замітив здивований. — Таке тут, в сім місци ще ніколи не бувало, бо тут нема сонця.

— Вас дивує се? — спитав Стефан. — Мене ні! І не скажу, щоби на сей корч ніколи не світило сонце. З отсего вікна на сей корч може світити погляд її очей. Сеж більше ніж промінь сонця!

— Дурний ти! — сказав Кагукало.

— Як я дурний, а мудрі ви, то скажіть мені, чому корч зацвкв?… Чи не добре було би сю рожу занести до замку і передаючи її їй, сказати, який то промінь ростить рожі коло її замку?

З есенцією для вуйка, з кошеликом наповненим суницями і з покладеною на них рожею Кагукало пішов до замку. Брама замку все була для нього відчинена.

— Несу молодість! — крикнув до старого, котрий постогнуючи, шкандибав йому на зустріч. — Тільки з отсеї фляшини треба брати дуже обережно. Не більше, як одну краплину денно. Борони Боже забутися і взяти більше! Як возьмете більше, то звалить вас з ніг, вибачайте. На того норовистого оґера не сідайте. Ви мусите наново навчитися їздити верхом.

Вуйко дуже втішився, вхопив фляшину і пошкандибав до хати. Суниці пастух передав кухарці і пішов з рожею до панни. Подаючи їй рожу промовив:

— Райська дівице і пані моя! Не сердьтеся, коли я, нужденний посол весни приходжу до вас. Відколи Господь Бог сотворив той світ, промінь сонця не впав на те місце, де росте корчик дикої рожі. Аж погляд вашого ока розігрів кров корча і він випустив пупінки. Від другого проміня з вашого ока отся рожа розцвилася. Бо промінь з вашого ока, то щось більше ніж промінь сонця. Весна сказала, що ся рожа належиться вам. Ось вона, найласкавіша панно.

(Далі буде).

Приготовив.

Два хлопчики пливали по ріці човном. Один з них утонув. Перший не хотів завдати жалю батькам того, що втопився, та став приготовляти їх на сумну звістку.

— Мені дуже жаль Петрусевого одягу.

— Він його поваляв?

— Гірше, його одежа втопилася в ріці.

— Ах, Божеж мій, а деж був тоді Петрусь?

У свому новому одязі.

—o—

— Я бачив, як ви хотіли поцілувати мою дочку!

— Зовсім ні. Я хотів лише побачити, які має очи, бо я короткозорий.

Князь де Ґіз знав дуже добре про інтриги своєї жінки з надворним шляхтичем. Та раз він довідався, що вона зраджує його теж із звичайним смертником. Коли стрінув шляхтича в Люврі, взяв його під руку тай каже:

— Знаєш, приятелю, мені здається, що моя жінка зраджує нас.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Свято „Чорноморських Січей".

Дня 18. вересня 1932 р. Головна Управа „Чорноморських Січей" урядила „Січове Свято". Хочу своїм вражінням поділитися з громадянством, а головно з тими, котрі дорожать такою організацією як Січ, та організацією молоді.

Добра Січова організація та пласт мають бути гордістю нашою на еміґрації. Треба, щоб така організація складалася не з кількох десятків у січових одностроях, але з кількох тисячок. Тоді Січ мала би більше значіння між Українцями та й між чужинцями. На жаль, наше громадянство ще не розуміє потреби такої сильної організації, а тому й не досить активно помагає розвиткови таким організаціям як Січ і Пласт.

Я сам з Лонг Айленду. Коли побачив у „Свободі" оголошення, що таке свято відбудеться, то мені захотілося поїхати, щоби побачити наших січовиків та пластунів.

Їдучи туди, я уявляв собі свято тільки на папері. Та коли я приїхав до парку, мене аж захопило з радости, бо я побачив здовж дороги справдешних Січовиків з крісами на плечах, в одностроях Української Армії. Я сам собі не вірив, що така Січ в околицях Ню Йорку істнує. Читав я багато про „Чорноморську Січ", але ніколи не мав нагоди бути між її членами, та ще на святі. В парку стояли рядами по обох боках дороги молоденькі дівчатка всі в пластових одностроях. Це дійсно праця створити й держати таку організацію тут в Америці, а тимбільше в розбитім Ню Йорку. Честь тим провідникам, котрі провадять і організують нашу молодь у такому напрямі.

Мене так зацікавила ця організація, ці однострої, цей пласт, що я перенісся думками до часів нашої визвольної боротьби, коли я також був у такім Січові однострою в боях під Львовом. Я почав робити знайомство між Січовиками. Мені представлено отамана Січей Е. Драґінду, бувшого У. С. С., Д. Чорнюка, як військового референта Чорноморських Січей, головного писаря М. Рудого та сотників поодиноких сотень. Приємно було мені балакати з ними, бо вони також перебули те горе й радости нашої визвольної боротьби. Всі вони завзято вірять в освіту, поступ та в сильну січово-військову організацію, яка мусить збирати коло себе людей з добрими характерами та сильної волі, що в будуччині мусять боротися з ворогами не словами, а зі зброєю в руках, яка принесе перемогу та волю українському народови. Я все був тої думки, що нам, Українцям, треба якнайскорше ліквідувати тут все зацофане, сварливе, незгідливе, безмістовну партійність, а взятись усім щиро до таких організацій, які пропаґують ідею боротьби, а не вірять у пацифізм. Нам всім треба бути мілітаристами, як казав бесідник В. Кедровський, бо лише тоді зможемо дійти до своєї держави, коли зброєю переможемо ворогів української державности.

Січовики під проводом Д. Чорнюка дефілядою віддали честь своїм старшинам. Опісля от. Е. Драґінда розпочав свято, представляючи поодиноких представників організацій та гостей. Цікаво було мені, як представлено панну М. Курочку, красавицю українського походження, яку Американці вибрали на рік 1932 „Міс Ню Джерзи". Честь її родичам, що виховали таку гарну донечку, яка не повстидалась перед Американцями сказати, що вона Українка.

Перші виступили Січовики з вправами, які назагал випали досить добре. Лише, як я згадував, було би добре, щоби все громадянство на слідуючий рік прийшло відвідати таке свято та щоби підперло його морально й матеріяльно.

Виступили з вправами пластунки під проводом панночки Перестюківни. Провідниця, молода дівчина, як видно дуже енергійно взялася в перших днях свого прибуття до Америки, організувати пласт. Наслідки її короткої праці виявилися дуже добре. Пластунки (скавт) з Ню Йорку своїми вправами зробили гарне вражіння. Тепер треба, щоб громадянство більше заінтересувалось тут на еміґрації пластом і вписувало до нього своїх дітей.

Бесідник гром. В. Кедровський говорив, що нема іншого шляху до визволення української нації, як збройна боротьба. Лише перемога українського вояцтва здобуде державу українському народови. Націю треба виховувати до такої перемоги й не допускати між нами проповіди пацифізму тепер, коли ввесь світ зброїться до нової війни та все більше мілітаризується.

Ріжні спортові організації, а особливо Січи та Пласт, виховують молодь саме в тому напрямі, якого потребує військова справа. Це найліпша підготовка цілої нації до збройної боротьби за свою свободу й до перемоги. Тому громадянство повинно якнайактивніше підтримати Січи та Пласт в Америці, бо це є відлам того великого процесу, перевиховання української нації на геройчну націю, який тепер ведеться на рідних землях, не зважаючи на утиски ворогів-окупантів.

По закінченню промов заграла весела музика, а молодь рушила до танків. Старші почали витатись й познайомлюватись. Час летів стрілою при звуках веселої музики й веселої говірки учасників свята. Заки публика оглянулась, темна ніч почала натягати чорне простирало по вселенній і в девятій годині кождий почав дивитися за своїм візком, щоби дістатись домів на спочинок. Публика була вдоволена з забави, а Січовики ще більше скріплені на дусі.

Хто прийшов на Січове свято, побачити, що „Січ" і в Америці жиє, той побачив, хто хотів забавитись, забавився, хто прийшов побачити, яке вражіння робить Січова робота і той побачив.

Бувший УСС.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та головним урядникам за виплачення мені $1000 з фонду посмертного по моїм дорогім чоловіку Стефані Ґурґиль. Бажаю якнайбільшого розвою У. Н. Союзови. Також складаю подяку і відділовим урядникам за їх труд.

Михайлина Ґурґиль,
членкиця Тов. Запорозька Січ, від. 206 У. Н. Союза.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

BISHOP IS INSTALLED BY UKRAINIANS HERE.

Dr. Zuk to Preside Over the 100,000 Communicants in North America.

What was regarded as one of the more important steps in the independent establishment of the Ukrainian Orthodox Church of North America took place yesterday in St. Vladimir's Church, 334 East Fourteenth Sreet, when the Right Rev. Dr. Joseph A. Zuk was installed as the presiding Bishop over the 100,000 communicants in the United States and Canada.

The church, which hereafter will be regarded as the cathedral of Bishop Zuk, was packed for the colorful ceremony, the first of its kind held by the Ukrainians in this country as part of the movement toward a separate organization, which was begun in 1928.

Archbishop Aftimios of Brooklyn, presiding Bishop of the Holy Eastern Orthodox Catholic and Apostolic Church in America, participated in the ceremony, and his participation was said to be indicative of the plans of the Ukrainian Americans to accept the ritual of the Eastern Orthodox Church.

One of the major programs of the change will be the translation of the language of the ritual completely into English. As now constituted, the various churches use part English in their rituals and part Ukrainian, Greek, Syrian or other languages, depending on the sect and the church.

Bishop Zuk will sing his first pontifical mass in St. Michael's Church in Scranton, Pa., next Sunday, it was announced. Bishop Zuk was born in East Galicia and graduated from the University of Lemberg, taking the degree of Doctor of Divinity at the Theological Seminary at Innesbruck. At the age of 33 he became the rector of the Theological Seminary of Lemberg and later received the rank of Mitred Prelate and was appointed by Pope Pius-X a Papal Delegate and administrator to Bosnia.

After having come to America in 1922, he joined with the Ukrainian break from the Papacy in 1928. Ritualistic practices involving among other things the celibacy of the clergy, were instrumental in causing the rift.

The consecration of Bishop Zuk was performed by Archbishop Aftimios and Bishop Sophronius of Los Angeles.

(New York Times, September 26 1932).

—o—

MUSEUM OPENS BRILLIANT EXHIBIT OF UKRAINIAN PEASANT HANDIWORK.

First of Series of National Exhibitions Proves of Outstanding Interest — Costumes and Crafts Illustrated. In Beautiful Items Displayed.

The most colorful exhibit that Yonkers has seen in many a day opens formally tomorrow at the Yonkers Museum of Science and Art in Trevor Park.

It is an exhibit of handiwork made by Ukrainian peasants and has been gotten together by St. Michael's Ukrainian Catholic Church of this city of which the Rev. Vladimir Spolitakewicz is pastor. It is also the first of a series of exhibits featuring the costumes, the crafts and household appointments of some national group. This exhibit will be open daily until Oct. 11, and if present plans are carried out it will be followed by a similar Italian exhibition and that, in turn, by Greek. Many of the items shown belong in Yonkers households, though the majority have been brought from New York for the occasion.

Modern America, with its machine-made clothing, linens and rugs, is put to shame by the work of these peasants from the Ukraine. With red as the predominating color, the room in the Trevor Park Museum blazes with the designs in shawls, rugs, bridge and luncheon sets, skirts, and even bed-linen, for one of the most beatiful items shown is a hand-embroidered linen bed sheet with pillow and bolster cases to match.

Linen and wool are the materials used throughout the exhibition, with the work done in cross-stitch that defies even machine work to rival it for evenness and excellence. The peasants use no tracery as they work on this embroidery but pursue the more difficult course of sewing by count.

Beautiful rugs hang on the Museum walls — tight-woven, bright-colored coverings which give promise of untold years of wear. On the tables such linens as any hostess might be proud to use reveal exquisite conventionalized patterns of design, and under the glass of the cases odd bits of pottery, strange decorations for personal wear and intricately carved household utensils add variety to the whole.

One of the unique items shown is a brilliant-colored box which might be used for a jewel case — or even for love letters. It was made by political prisoners —from well-chewed bread to which straw was added. Here also are odd plates, hand-carven, with religious inscriptions calling the blessing of God down on the bread these plates will hold. One of the plates is unusually beautiful, being inlaid with mother of pearl and bright-hued beads.

Dolls in peasant costume as well as clothing actually made for peasant wear give the exhibition visitor still another glimpse of how the other half lives—or at least what it wears. A beautiful set of white, crimson-lined vestments, made by the children in St. Basil's orphanage in Lemberg, Galicia, were presented to the Rev. Father Spolitakewicz when he last visited his native land and these, too, are included in the exhibition. Necklaces of horse-hair, watch fobs of beads, water jugs of pottery, baskets of straw — the exhibition affords a variety of interest to the visitor and marks a significant step forward in the progress the museum is making to bring the best it can secure to entertain and to instruct the people of Yonkers.

(The Herald Statesman, Yonkers, N. Y., Saturday, September 24, 1932).

—o—

WETERVLIET TO BE HOST TO UKRAINIAN DEMOCRATIC BODY.

State Group to Meet October 1 and 2 at Club Hall; Convention Held Here Last Year.

Daniel Zalopany, secretary of the United Ukrainian-American Democratic Clubs of the state, announced last night that the board of directors of that organization selected Watervliet as the site of the third annual convention which is to be held in the assembly hall of the Ukrainian-American Citizens' Club in Watervliet on October 1 and 2.

It was originnally planned to hold the convention in Albany, but due to the efforts of Watervliet Democrats, it was decided to stage it there. The nearness of Watervliet to Albany will enable the Ukrainian delegates to attend the State Democratic Convention, which meets in Albany on the third and fourth of October.

Ukrainian-American Democratic clubs from the following communities will be represented by delegates at this gathering: New York, Brooklyn, Bronx, Syracuse, Albany, Troy, Cohoes, Stapleton and Watervliet. All of these units are to call special meetings for the purpose of selecting their delegates.

Last year, Troy was the scene of the convention of the Ukrainian-speaking voters. Since then the union has grown in strength, several more clubs in the metropolitan district of the state coming into the fold, and one also in Syracuse. Vice President Theodore Maliglovka of the U. U. A. D. C. of the state, left for Syracuse yesterday, where he was to address a gathering of Ukrainian voters who recently became members of the state union.

The executive board of this organization includes Julius Pawchak of Brooklyn, president; Theodore Máliglovka of Cohoes, vice president; Daniel Zalopany of Cohoes, secretary; John Urban of Watervliet, treasurer. Michael Piznak, New York attorney, is leader and William Futulychuk, wellknown in local Ukrainian Democratic circles, is the organizer of this state association.

The members of the Watervliet Ukrainian-American Democratic Club are making extensive plans for the entertainment of the state delegation. At a meeting tonight, plans for this will be discussed. Tonight's meeting is open to all Ukrainian voters of the Troy Area, whether or not they are affiliated with the Watervliet club. The younger voters are especially urged to attend. Final plans for the official opening of the Roosevelt for President Club will be discussed by its officers. Addresses will be in Ukrainian and English.

(The Troy Record, Tuesday, September 20, 1932).

Тяжка задача.

— Слухай, Івасю: Твоя мама купила сім фунтів яблок. Фунт яблок коштує трицять центів. Скільки заплатила за всі яблока?

Ученик: Це тяжко сказати. Моя мама все торгується.

Все через тую спеку.

Пані докоряє доставцеви молока, що останніми днями молоко дуже водністе.

— Ах, знаєте пані, — відповідає молочар — в таку спеку корови пють так багато.

—o—

Покійний німецький міністер закордонних справ, Штреземан, любив говорити:

— Я маю приятелів у всіх партіях, навіть у власній.

—o—

Жінка: Ах, я вже не засну! Мені снилося, що в кімнаті є миш!

Чоловік: То хай тобі доснться ще кіт і спи спокійно дальше!

ПОДЯКИ.

Я, Софія Миськів, члениця Товариства Згода, від. 20 в Гемтремк, Міш., складаю щиру подяку головним урядникам за уділення мені запомоги в сумі $25. Таксамо дякую відділовим урядникам. Відзиваюся до всіх Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби вступали в члени Союза, бо Батько Союз є правдивим батьком тих Українців, котрі є з ним і в його рядах.

Іван Крупка, секр.

—o—

Я, Анна Романів, члениця Товариства Згода, від. 20 в Гемтремк, Міш., складаю щиру подяку головним урядникам за виплачення мені посмертного в сумі $200 по моїм чоловіку, бл. п. Андрієви Романів, котрий зістав забитий в шапі Форда 25. липня 1932 р. Таксамо дякую відділовим урядникам і членам, що взяли таку численну участь у похороні мого чоловіка.

Іван Крупка, секр.

УКРАЇНСЬКИЙ СІЧОВИЙ БЕЙС-БАЛ ТІМ

3. СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.,

кінчить свій сезон **в неділю, дня 2 жовтня 1932 р.** точно **о год. 1. пополудні.** Змагання відбудеться против сильної дружини St. Benedict Ass'n на **Celluloid Field at St. Charles St., Newark, N. J.**

Просимо український загал прибути як найчисленніше на сю останну гру в тім сезоні. Також подаємо до відома, що тої самої неділі вечером відбудеться забава в честь наших спортовців в Січовій Гали на **249 Court St., Newark, N. J.**

Просимо всіх котрі любили приглядатися грі наших Січовиків, загостити на їх забаву.

Здорові були. **Комітет.**

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

У фінансовім звіті за серпень 1932 р. переставлено суми заплачених місячних вкладок двома відділами, що отсим справляється.

Відділ 54 заплатив $17.69.
Відділ 55 заплатив $43.44.

Р. Слободян, фін. секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

SURMA
Book & Music Co., Inc.
103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

(МЕЖИ 6-тою а 7-мою УЛИЦЕЮ)

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(64)

Тарзан глянув на долину й там також побачив довгі лави чорних людей, що зі списами в руках поспішали до діямантової палати. „Саме в час!“ — радісно вигукнув Тарзан. „Це велика допомога йде нам від Ґоманґанів. Сюди, сюди поспішайте! Болґани женуться за нами!“ — ґукнув Тарзан. Він зібрав кругом себе всіх чорних, котрі були з ним раніше. Тепер він став сам на чолі значного війська, яке повів через браму діямантової палати.

Болґани билися відважно й уперто. Але сили їх замітно слабли. Особливо визначився в цій боротьбі Золотий Лев. Тарзанови треба було покласти багато праці, щоб керувати ним і недопустити його до нападу на своїх чорних. Ґоманґани вперше здобували перемогу над Болґанами й тепер упивалися нею. Вони жорстоко розправлялися зі своїми довголітніми гнобителями. Скоро майже всі Болґани лягли трупом від спис Ґоманґанів та від зубів льва.

Лише частина великанських малп поховалася по ріжних закутинках, коли Тарзан спинив бійку. Він зібрав перед собою всіх чорних. „Ґоманґани! Тепер діямантова палата і вся долина — ваші. Тепер ви тут самі є панами й нема чого вам боятися нових утисків від страшних Болґанів! Але ви повинні вибрати собі короля! Хтось один має керувати вами!“ На це Тарзан почув, що його хочуть собі за короля, що тільки він один гідний ним бути.

На це Тарзан відповів: „Ні, я не можу ним бути. Я маю інше завдання. Але тут є людина, що може бути вашим королем і буде боронити вас від нових нападів ворогів. Він довгі роки жиє між вами й знає добре вас, ваші звичаї та ваші потреби. Це отсей старий, що жив тут у діямантовій палаті! „Я не хочу лишатися сам тут. Я хочу знову вернутися до цивілізації. Я не можу більше жити тут у дикому краю. Ти не лишиш мене тут!“ — заявив старий.